

28,300,000 Kr., tilsammen 37,300,000 Kr., altsaa næsten det Dobbelte af Kommuneskatterne. Det er altsaa klart nok, at i Henseende til Beløbets Størrelse kan det ikke siges, at Kommunerne ere ugunstig stillede i Sammenligning med Staten. Staten opkræver dobbelt saa meget som Kommunerne; for hver Krone til Kommunen opkræves der to til Staten. Men, vil man sige: der er stor Ulighed i de Byrder, som Kommunerne foranstaltede. Det er muligt. Men i alle Tilfælde maa man da sige, at en sly Ulighed kommer ikke just Landkommunerne til Skade. I 1875-79 var det aarlige Gjennemsnit af den kommunale Skattebyrde i Landdistrikterne 9 Kr. 69 Ore pr. Individ, i Kjøbstæderne 10 Kr. 30 Ore og i Kjøbenhavn 15 Kr. 47 Ore. Landkommunerne synes altsaa ikke at være særlig stillet. Men, siger man formodentlig: Selvfølgelig har Kjøbenhavns Kommune Udgift til en hel Del flere Formaal end Landkommunerne; der er Brolægning og Vandværk, og Udgift til offentlige Parke, og en hel Mængde mere, som Landet ikke har. Men se vi da alene paa de to store sælles kommunale Udgifter, Fattigvæsenet og Skolevæsenet, saa er Forholdet det, at i 1879 udgav Kjøbstæderne til Fattigvæsenet og Skolevæsenet pr. Individ 6 Kr. 50 Ore, Kjøbenhavn 6 Kr. 27 Ore og Landdistrikterne 5 Kr. 94 Ore. Saa svarer man maaske sluttelig: ja, men Landkommunerne selv indbyrdes ere meget ulige stillede; en Landkommune betaler Mere og en anden Mindre. Men det kunde da umulig føre til, at de alle klage over at være overbeholdte. Altsaa: Det kan ikke være Skattebyrdens Størrelse i sig selv, der er trykkende; thi Staten kræver det Dobbelte mod Kommunerne, og Alle ere dog enige om, at Statskatterne ere mindre trykkende end Kommuneskatterne. Det kan heller ikke være Uligheden; thi saa kunde man ikke klage fra alle Sider. Hvad er det da? Jeg tror, at Forklaringen til syvende og sidst ligger lige for Haanden, naar vi se paa Skatternes Natur. Af de godt og vel 2 Ene Millioner, som Staten opkræver, er knapt $\frac{1}{4}$ direkte og de $\frac{3}{4}$ indirekte. Efter Finantsloven for i Aar ere endog de direkte Skatter $9\frac{1}{4}$ Mill. imod de indirekte Skatter $33\frac{1}{2}$ Mill., altsaa kun mellem $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{5}$. Derimod paa den anden Side den godt og vel ene Snes Mill., som Kommunerne kræve, er udelukkende direkte Skatter. Der er hele Hæmmeligheden. Der er Kjernen. Det er den gamle Historie: de indirekte Skatter føles ikke, de direkte føles. Den direkte Skattebyrde er bleven saa stor, at man rejser sig imod den og ikke længer vil

bære den. Man taler om det Principstridige i den indirekte Beskatning, man kræver de indirekte Skatter nedsatte og de direkte forhøiede. Men medens man theoretisk hylde dette Princip, handler man praktisk stik derimod. Det er mennefskeligt. I Virkeligheden ere de direkte Skatter her hjemme bleve saa høie, at det er naturligt, at Trykket føles. Det er atter det, der fremfalder saadanne bekynderlige Udtalelser som dem, vi hørte igaar af et æret Medlem, at det er en blodig Uret imod Kommunerne, at slye Byrder lægges paa dem, at Kommunerne ere forurettede i den Grad, at der hører særlig Godmodighed og Laalmodighed til for at finde sig deri. Kommunerne synes at være ifærd med at gjøre Oprør mod Staten, at rejse sig mod den skammelige Forurettelse, som de lide ved at maatte afholde Udgifter, som nødvendigvis høre sammen med, at man har kommunal Selvførelse, at Kommunerne selv passe deres egne Anliggender (T. h. Nielsen: Det gjøre de ikke). Det skulde de gjøre og kunne godt gjøre. Men Tingen er den, at disse Udgifter trykke, ikke fordi de ere Kommuneudgifter, men fordi Pengene dertil maa staffles ved direkte Skatter. I 1879 vare samtlige Kommuneskatter 21,700,000; de vare da stegne siden 1875 med lidt over 3 Mill. Antager jeg, at de ere stegne i de næste fem Aar med et lignende Beløb, vilde de nu udgjøre omtrent 25 Mill. Kr. Samtidig udgjøre de direkte Statskatter $9\frac{1}{4}$ Mill., de indirekte $33\frac{1}{2}$ Mill., det vil altsaa sige, at med et rundt Tal ere samtlige de Skatter, der hvile paa Landet, baade til Stat og Kommune, omtrent 68 Mill. Deraf er over Halvdelen direkte Skatter, eller omtrent 17 Kr. pr. Individ, og denne de direkte Skatters Byrde føles ganske naturligt som et Tryk fra Kommunernes Side, fordi det er Kommunerne, som hæve omtrent $\frac{3}{4}$ af dem. Jeg siger, at denne Byrde er ikke ringe. Naar vi sammenligne os med andre Lande, vil det naturligvis være urigtigt at se hen til et Land som Frankrig, hvor man som bekjendt i stort Omfang endnu har bevaret indirekte Skatter som kommunale Skatter. Der er jo ikke Noget til Hinder for, at man for Byernes Vedkommende kan bevare Detroit og Alciise som Indtægtskilder. I 1882 f. Ex. var de franske Kommuners samlede Indtægter 457 Mill., og i 1879 indbragte Detroiten 263 Mill., altsaa betydeligt over Halvdelen. Sammenligne vi os derimod med England, med hvilket Land vore Skatteforhold i meget væsentligt have Lighed, saa har ogsaa der Staten sine Indtægter væsentligt gennem de